

ເອກະລັກຂອງຊົນເຜົ່າ ຝາ ຝາ

2015

ຈັດພິມໂດຍ: ກົມຊົນເຜົ່າ ສູນກາງແນວລາວສ້າງຊາດ

ຮ່ວມກັບ: CLICK

ສະໜັບສະໜູນໂດຍ: SDC

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Embassy of Switzerland

**Swiss Agency for Development
and Cooperation SDC**

ຄໍາເຫັນ ຂອງຫົວໜ້າກົມຊົນເຜົ່າ ສູນກາງແນວລາວສ້າງຊາດ

ປະເທດລາວ ເປັນປະເທດທີ່ນ້ອຍ, ເນື້ອທີ່ບໍ່ກວ້າງຂວາງແຕ່ກໍອຸດົມສົມບູນໄປດ້ວຍຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ວັດທະນະທຳອັນດີງາມໂດຍສະເພາະແມ່ນຫຼາກຫຼາຍສີສັນຂອງບັນດາຊົນເຜົ່າ. ຊຶ່ງເປັນສິ່ງເອກອ້າງທະນົງໃຈ ຂອງປວງຊົນລາວ ແລະ ເປັນທີ່ດຶງດູດເອົານັກທ່ອງທ່ຽວໃນທົ່ວໂລກຫຼາຍລ້ານຄົນເຂົ້າມາຮຽນຮູ້ວັດທະນະທຳດັ່ງກ່າວ ໃນແຕ່ລະປີ. ດັ່ງທີ່, ທ່ານ ປະທານ ໄກສອນພົມວິຫານ, ຜູ້ນຳທີ່ເຄົາລົບຮັກຂອງປວງຊົນລາວທັງຊາດໄດ້ໃຫ້ຄຳເຫັນວ່າ: “ປະເທດລາວເຮົາມີວົງຄະນາຍາດລວມອັນປະກອບດ້ວຍຫຼາຍຊົນເຜົ່າ”. ໃນຫຼາຍຊົນເຜົ່າກໍມີຫຼາຍດ້ານທີ່ດີປຽບເໝືອນດັ່ງດອກໄມ້ນາໆພັນທີ່ພວມເບິ່ງບານໃນສວນອຸທະຍານອັນພາໃຫ້ມີຫຼາຍຮູບຫຼາຍສີສັນ ແລະ ສົ່ງກິນຫອມຫວນ.

ສະນັ້ນ, ເພື່ອເປັນການສົ່ງເສີມວັດທະນະທຳອັນດີງາມຂອງບັນດາຊົນເຜົ່າໃນ ສປປ ລາວ ກົມຊົນເຜົ່າ ສູນກາງແນວລາວສ້າງຊາດຮ່ວມກັບ ວິສະຫະກິດ CLICK I4 Dev ໂດຍ: ສະໜັບສະໜູນຈາກສະຖານທູດ ສະວິດສະແລັ່ນ (SDC), ຈຶ່ງໄດ້ຮຽບຮຽງ ແລະ ຈັດພິມປຶ້ມກ່ຽວກັບຊົນເຜົ່າ ກຣີ ຄືນໃໝ່ໂດຍແຍກຈາກປຶ້ມບັນດາຊົນເຜົ່າຢູ່ ສປປ ລາວ ໃນເມື່ອກ່ອນ. ເພື່ອເຜີຍແຜ່ໃຫ້ສັງຄົມໄດ້ເຂົ້າໃຈຮີດຄອງປະເພນີອັນເປັນເອກະລັກສະເພາະຂອງຊົນເຜົ່າ ກຣີ ໃນ ສປປ ລາວ. ປຶ້ມນ້ອຍຫົວນີ້ແມ່ນບັນລະຍາຍກ່ຽວກັບເອກະລັກສະເພາະຂອງຊົນເຜົ່າ ກຣີ ຊຶ່ງປະກອບດ້ວຍ: ຊື່ເອີ້ນ, ການຂະຫຍາຍຕົວຂອງພົນລະເມືອງ, ການນຸ່ງຫົ່ມ, ການກິນຢູ່, ການຕັ້ງພູມລຳເນົາ ແລະ ບາງຮີດຄອງປະເພນີ.

ແຕ່ເນື່ອງຈາກ, ການຮຽບຮຽງເນື້ອໃນຄັ້ງນີ້ແມ່ນບົນພື້ນຖານຂໍ້ມູນທີ່ມີແລ້ວ, ສະນັ້ນ, ຈຶ່ງມີຂໍ້ຈຳກັດ, ຄວາມຊັດເຈນ, ຄວາມອຸດົມສົມບູນດ້ານຂໍ້ມູນພໍສົມຄວນ, ຢ່າງໃດກໍຕາມ, ຫວັງຢ່າງຍິ່ງວ່າປຶ້ມດັ່ງກ່າວຈະເປັນປະໂຫຍດໃຫ້ແກ່ສັງຄົມໃນການເຂົ້າໃຈໄດ້ເອກະລັກອັນສະເພາະຂອງຊົນເຜົ່າ ກຣີ ໃນ ສປປ ລາວ ບໍ່ຫຼາຍກໍໜ້ອຍ ແລະ ຈະເປັນພື້ນຖານຕື່ມກ່ຽວກັບການຄົ້ນຄວ້າຊົນເຜົ່າໃນ ສປປ ລາວ ແລະ ນຳເອົາຂໍ້ມູນໃໝ່ມາປັບປຸງໃຫ້ມີເນື້ອໃນອຸດົມສົມບູນເພີ່ມຂຶ້ນໃນອະນາຄົດ

ທ່ານສາມາດດາວໂຫຼດເອົາເນື້ອໃນປຶ້ມ ດັ່ງກ່າວໄດ້ທີ່ເວັບໄຊ :

www.doe-lfnc.org ຫຼື ຕິດຕໍ່ຂໍ້ມູນເພີ່ມເຕີມມາຍັງ ກົມຊົນເຜົ່າ

ສູນກາງແນວລາວສ້າງຊາດ

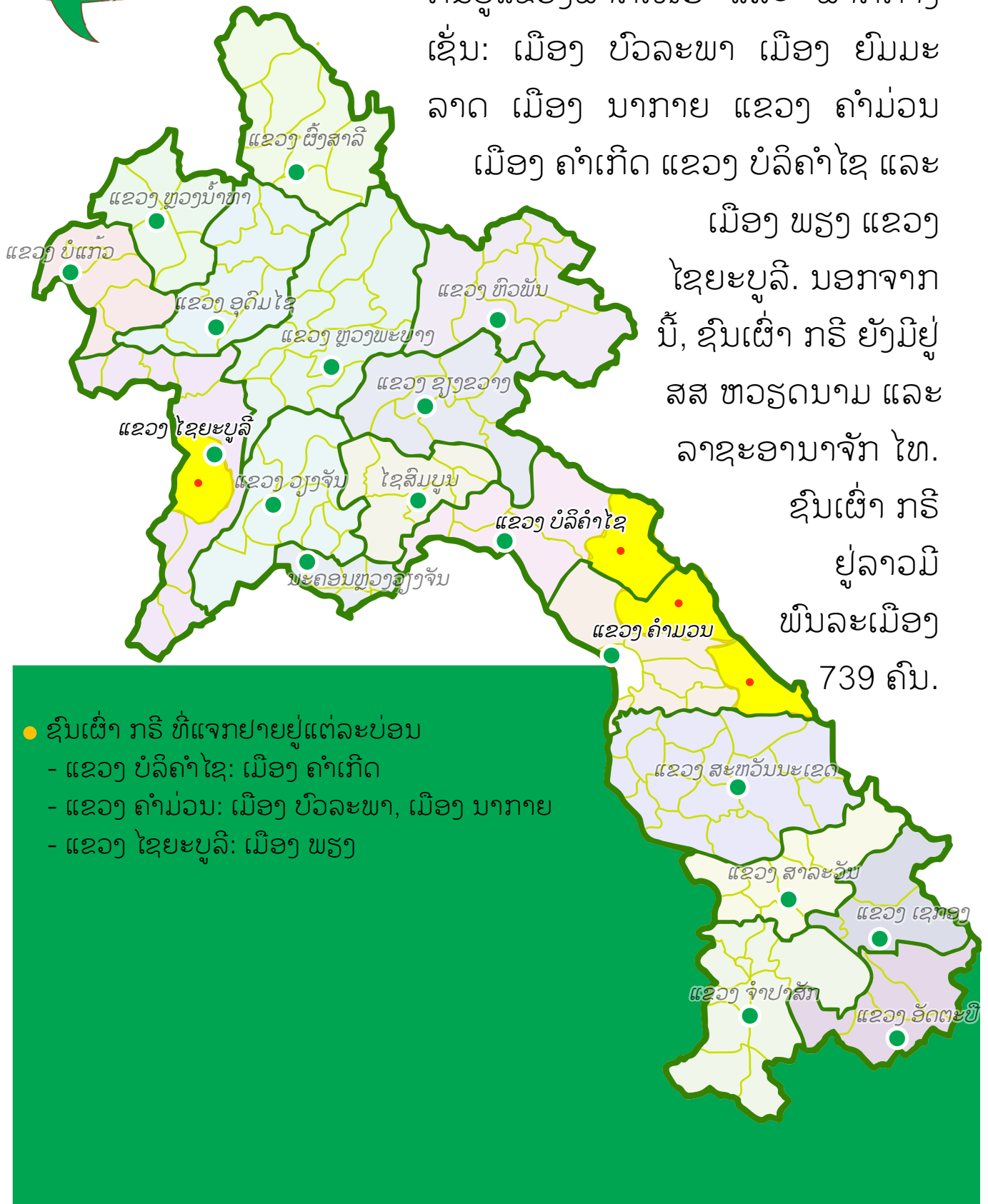
ທີ່ເບີໂທ: 021 218965, Email : ethnic123lfnc@gmail.com

ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ວັນທີ.....2015

ສູນກາງແນວລາວສ້າງຊາດ
ຫົວໜ້າກົມຊົນເຜົ່າ

ແຜນທີ່ການແຈກຢາຍພົນລະເມືອງ

ສຳລັບຊົນເຜົ່າ ກຣີ ຢູ່ໃນ ສປປ ລາວ ແມ່ນຕັ້ງພູມລຳເນົ່າ ແລະ ທຳມາຫາ ກິນຢູ່ແຂວງພາກເໜືອ ແລະ ພາກກາງ ເຊັ່ນ: ເມືອງ ບົວລະພາ ເມືອງ ຍົມມະ ລາດ ເມືອງ ນາກາຍ ແຂວງ ຄຳມ່ວນ ເມືອງ ຄຳເກີດ ແຂວງ ບໍລິຄຳໄຊ ແລະ ເມືອງ ພຽງ ແຂວງ ໄຊຍະບູລີ. ນອກຈາກ ນີ້, ຊົນເຜົ່າ ກຣີ ຍັງມີຢູ່ ສສ ຫວຽດນາມ ແລະ ລາຊະອານາຈັກ ໄທ. ຊົນເຜົ່າ ກຣີ ຢູ່ລາວມີ ພົນລະເມືອງ 739 ຄົນ.

ປະຫວັດຄວາມເປັນມາ ແລະ ຊື່ເອີ້ນ

ພາບໂດຍ: ກິນຊິນເຜົາ

ຊິນເຜົາ “ກຣີ” ແມ່ນຊິນເຜົາໜຶ່ງທີ່ດຳລົງຊີວິດຢູ່ລາວມາເປັນເວລາເທິງນານ. ຊິນເຜົານີ້ມີປະຫວັດການເຄື່ອນຍ້າຍທີ່ສັບສົນ ແລະ ແຕກຕ່າງກັນເຊັ່ນ: ຊິນເຜົາ “ກຣີ” ຢູ່ແຂວງ ບໍລິຄຳໄຊ ແລະ ແຂວງ ຄຳມ່ວນ ແມ່ນເຄື່ອນຍ້າຍມາຈາກເຂດຊາຍແດນຫວຽດນາມ, ສ່ວນ ຢູ່ແຂວງ ໄຊຍະບູລີ ແມ່ນເຄື່ອນຍ້າຍມາຈາກທິດຕາເວັນອອກສ່ຽງເໜືອຂອງລາຊະອານາຈັກໄທ.

ຊິນເຜົາ “ກຣີ” ໄດ້ມີຫຼາຍຊື່ເອີ້ນເຊັ່ນ: ກຣີ, ລາບຣີ, ຢູບຣີ, ສະລາງຄອມ, ອາເຣມ ແລະ ອື່ນໆ. ຊິນເຜົາອື່ນມັກເອີ້ນເຂົາເຈົ້າວ່າ: “ຕອງເຫຼືອງ”, ເຂົາເຈົ້າບໍ່ມັກ, ຊື່ທີ່ເຂົາເຈົ້າມັກ ແລະ ຊື່ທີ່ໃຊ້ທາງການໃນປັດຈຸບັນແມ່ນ “ກຣີ”, “ກຣີ” ພາສາຂອງເຂົາເຈົ້າໝາຍເຖິງ: “ ຄົນປ່າ”.

ອາຊີບຂອງຊົນເຜົ່າ ກຣີ

ການດຳລົງຊີວິດຂອງ ຊົນເຜົ່າ “ກຣີ” ແມ່ນຢູ່ຕາມປ່າມີ ລັກສະນະເລື່ອນລອຍ, ແບບປະຖົມປະຖານ, ມີການເຄື່ອນຍ້າຍໄປ ມາໃນປ່າເລື້ອຍໆ, ການກິນຢູ່ແມ່ນອາໄສທຳມະຊາດເຊັ່ນ: ລ່າເນື້ອ ສັດປ່າ, ຫາປາ, ເກັບເດັດຜັກປ່າ. ສ່ວນຈຳນວນຢູ່ບ້ານຄົງທີ່ກໍຈະເຮັດ ໄຮ່, ປູກເຂົ້າ, ພັດຜັກທີ່ເປັນທາດແປ້ງເພື່ອມາບໍລິໂພກປະຈຳວັນ. ສຳ ລັບເຄື່ອງໃຊ້ຕ່າງໆ ແມ່ນມີການແລກປ່ຽນຈາກຊົນເຜົ່າທີ່ຢູ່ໃກ້ຄຽງ.

ພາບໂດຍ: ກົມຊົນເຜົ່າ

ພາບໂດຍ: ກົມຊົນເຜົ່າ

ທີ່ຕັ້ງບ້ານ ແລະ ເຮືອນ

ລັກສະນະເຮືອນຂອງຊົນເຜົ່າ “ ກຣີ ” ແມ່ນແບບປະຖົມປະຖານ, ກະທັດຮັດງ່າຍດາຍບໍ່ແໜ້ນໜາຖາວອນ. ຊຶ່ງສ້າງຂຶ້ນໂດຍອາໄສເຄື່ອງທີ່ຫາໄດ້ຕາມທຳມະຊາດເທົ່ານັ້ນ, ຊົນເຜົ່າ “ກຣີ” ຈຳນວນໜຶ່ງຍັງຍົກຍ້າຍໄປມາໃນປ່າຕາມພູຜາ ແລະ ປ່າຕົບດົງໜາ. ເພື່ອອາໄສການເຮັດຕູບນ້ອຍໃສ່ໂຄງໄມ້ ແລະ ຖ້ຳເປັນບ່ອນນອນ. ປັດຈຸບັນແມ່ນອີງໃສ່ແນວທາງຂອງພັກ-ລັດ ເຂົາເຈົ້າກໍມາຕັ້ງຖິ່ນຖານບ້ານຊ່ອງເປັນບ່ອນຢູ່ຄົງທີ່ຄືກັນກັບຊົນເຜົ່າອື່ນໆ ແລະ ຍັງບາງເລັກນ້ອຍມີຈຳນວນ 10 ກວ່າຄົນເທົ່ານັ້ນ.

ເຮືອນຈັດສັນ ໂຄງການ ເຂື່ອນໄຟຟ້ານ້ຳເທີນ 2 ສ້າງໃຫ້ ຊົນເຜົ່າ ກຣີ
ພາບໂດຍ: ກົມຊົນເຜົ່າ

ເຄື່ອງນຸ່ງຫົ່ມ

ວັດທະນະທຳກ່ຽວກັບເຄື່ອງນຸ່ງຂອງເຂົາເຈົ້າແຕ່ກ່ອນແມ່ນ ນຸ່ງຫົ່ມດ້ວຍເປືອກໜ້ອງ, ເປືອກໄມ້ຕ່າງໆ ແລະ ນອກນັ້ນ, ກໍຫຍິບໃບ ໄມ້ເຮັດເປັນເຄື່ອງນຸ່ງຫົ່ມ. ປັດຈຸບັນສະພາບການດັ່ງກ່າວກໍໄດ້ມີການ ປ່ຽນແປງ, ຍ້ອນການດຳລົງຊີວິດ ແລະ ຄວາມເອົາໃຈໃສ່ຂອງບັນດາ ຊົນເຜົ່າທີ່ຢູ່ໃກ້ຄຽງ, ພັກ, ລັດຖະບານ ແລະ ອົງການສາກົນອື່ນໆ ໃຫ້ການຊ່ວຍເຫຼືອທັງພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ.

ພາບໂດຍ: ກົມຊົນເຜົ່າ

ພາບໂດຍ: ກິມຂຸນເຜົ່າ

ອາຫານ ແລະ ເຄື່ອງດື່ມ

ດ້ານອາຫານການກິນຂອງຊົນເຜົ່າ ກຣີ ກໍຍັງກິນແບບທຳມະຊາດເຊັ່ນ: ເຜືອກ, ມັນປ່າ, ໝາກໄມ້ປ່າ, ຜັກປ່າ ແລະ ອື່ນໆ. ນອກຈາກນັ້ນ, ພວກເຂົາຍັງມີຄວາມຊຳນິຊຳນານ ໃນການລ່າສັດປ່າດ້ວຍໜ້າໜ່ອງແລ້ວມາປຸງແຕ່ງເປັນອາຫານ ປະເພດຕ່າງໆເຊັ່ນ: ປີ້ງ, ຫຼາມ, ໝົກດ້ວຍໃບຕອງ ແລະ ມີຄວາມນິຍົມກິນຍອດໝາກຕາວຕາກແຫ້ງແລ້ວປະສົມນ້ຳເຜິ້ງ ແລະ ອື່ນໆ. ສ່ວນຈຳນວນທີ່ໄດ້ຍ້າຍມາຢູ່ບ້ານແລ້ວກໍແມ່ນໄດ້ກິນເຂົ້າເປັນອາຫານຫຼັກຄືກັບຊົນເຜົ່າອື່ນໆ. ການດື່ມແມ່ນດື່ມນ້ຳດືບທີ່ຕັກຈາກຫ້ວຍ, ຮ່ອງ, ຮ່ອມພູຜາ ຫຼື ນ້ຳຍອດໄມ້.

ພາບໂດຍ: ກົມຊົນເຜົ່າ

ພາບໂດຍ: ກົມຊົນເຜົ່າ

ຄວາມເຊື່ອຖື ແລະ ງານບຸນ

ຊົນເຜົ່າ ກຣີ ດຳລົງຊີວິດຢູ່ຫ່າງໄກສອກຫຼີກ, ບໍ່ມີເສັ້ນທາງ ຄົມມະນາຄົມ, ການພົວພັນກັບສັງຄົມພາຍນອກຍັງມີໜ້ອຍຈຶ່ງເຮັດໃຫ້ ເຂົາເຈົ້າຍັງມີຄວາມເຊື່ອໃນເລື່ອງໄສຍະສາດ, ໂຊກຊາຕາຂອງຄົນ ແລະ ສິ່ງທີ່ມີຊີວິດເຊັ່ນ: ຜີບັນພະບູລຸດ, ຜີພໍ່ແມ່, ຜີຫ້ວຍຮອງ, ຜີພູຜາປ່າດົງ, ຜີຟ້າ, ຜີແຖນ ແລະ ຖືວ່າຜີເຫຼົ່ານີ້ເປັນຜູ້ໃຫ້ໂຊກຊາຕາຂອງທຸກຄົນ. ສຳລັບຈຳນວນທີ່ຕັ້ງບ້ານຄົງທີ່ຈະມີງານບຸນປະຈຳເຜົ່າຂອງຕົນເອງຄື: ບຸນປີໃໝ່, ບຸນກິນເຂົ້າໃໝ່. ບຸນທີ່ກ່າວມານີ້ແມ່ນຫຼັງຈາກທີ່ເກັບກ່ຽວເຂົ້າແລ້ວ ກໍ່ເລີ່ມເຮັດທັນທີ, ຮຽນແບບຈາກຊົນເຜົ່າໃກ້ຄຽງ.

ສິລະປະຟ້ນເມືອງ

ດ້ານສິລະປະວັນນະຄະດີຟ້ນເມືອງຂອງຊົນເຜົ່າ “ກຣີ” ບໍ່ອຸດົມສົມບູນພໍເທົ່າໃດແຕ່ເຂົາເຈົ້າຍັງມີ “ຂັບກະເຕີມ” ທີ່ເປັນພາສາຂອງຕົນ. ນອກຈາກນັ້ນກໍແມ່ນລອກຮຽນແບບຈາກຊົນເຜົ່າທີ່ຢູ່ໃກ້ຄຽງ.

ພາສາປາກເວົ້າ

ພາສາປາກເວົ້າຂອງຊົນເຜົ່າ ກຣີ ໄດ້ຈັດເຂົ້າໃນໝວດ ພາສາມອນ - ຂະແມ, ແຕ່ສາຂາແຕກຕ່າງກັນເຊັ່ນ: ພາກສ່ວນຢູ່ແຂວງ ບໍລິຄຳໄຊ ແລະ ແຂວງ ຄຳມ່ວນ ຈັດເຂົ້າໃນສາຂາພາສາຫວຽດ - ເມືອງ. ພາກສ່ວນທີ່ດຳລົງຊີວິດຢູ່ແຂວງ ໄຊຍະບູລີ ຈັດເຂົ້າໃນສາຂາກຶມມຸອິກ. ຊົນເຜົ່າ “ກຣີ” ທັງສອງພາກສ່ວນນີ້ບໍ່ມີຕົວໜັງສືຂຽນ.

ການສົມທຽບ

ພາສາ ລາວ ກັບ ພາສາ ກຣີ

ລຳດັບ	ພາສາ ລາວ	ພາສາ ກຣີ
01	ສະບາຍດີ	ຕະວາຍບອກກິເດັ
02	ໂຊກດີ	ມານເຫກິຄ໌
03	ຂອບໃຈ	ແມນຕ່ອງ
04	ຂໍໂທດ	ນຸຍຢາດ
05	ເຈົ້າຊື່ຫຍັງ?	ຈັກມີພິກມີ້?
06	ເຮັດຫຍັງຢູ່?	ເມຕູເອກຳຈິຈິ?
07	ກິນເຂົ້າແລ້ວບໍ່?	ອັນນັ້ນແລ້ວບໍ່?
08	ລາກ່ອນ	ລາເອີດ
09	ພົບກັນໃໝ່	ເຮວຈັກຈໍຈັກມຣາ

ຂໍ້ມູນໂດຍ: ແນວລາວສ້າງຊາດ ເມືອງ ນາກາຍ ແຂວງ ຄຳມ່ວນ